

UČITELJSKI T O V A R Š.

List za šolo in dom.

Izhaja 1. in 15. dne vsakega mesca, in velja za celo leto 2 gold. 50 kr.,
za pol leta 1 gold. 30 kr.

Tečaj VII.

V Ljubljani 15. aprila 1867.

List 8.

Podučuj, pa tudi vzrejjaj!

Dobra šola ne podučuje samo, temuč tudi vzreja ali odgojuje. Poduk in odgoja sta tako tesno združena eden z drugim, da eden brez drugega shajati, in se tudi brez eden drugega ne moreta misliti. Kedar podučuješ, ljubi učitelj, misli tudi na to, da zlahtniš mladinsko serce, ktero je in bode vedno prva in naj poglobitnejša reč pri človeku. Dobra glava, pa serce slabo, ne vstanovita pri človeku prave sreče. Ena naj navadnih sedanjih pregreh pri mladini pa je gerda lažnjivost. Vsak, kdor ima opraviti z otroci, vidi, kako zeló so nagnjeni k temu, da pri vsaki skoro naj manjši priliki ne govore resnice, da si povesod hočejo z lažmi pomagati. Učitelj, ki to otroško napako, ali, bi rekel, hudobijo bolj na tanko prevdarja, ne more gledati, da bi ta hudi plevel v otroškem sercu še dalje rasteł, temuč prizadeva si, da ga skerbno zatira in popolnoma zaduši. Ni pa še zadosti, da učitelj v otroškem sercu zamori to pa uno napako, treba je namesto iztrebljenega plevela zasejati dobro seme, da se kake globokeje koreninice prejšnje strupene zeli zopet ne oživé, in ne zaredé novih močnejših korenin.

Naj prvič in naj raji otroci lažejo, kedar zamudé in ne spolnijo ktere svojih dolžnosti. Tako laž učitelj lahko hitro zapazi, in pri tej priči naj otroku razodene, da ga pozná, da se je zlagal, in da hoče pozvediti pri njegovih starših, če je temu tako, ali tako. Potem naj učitelj otroka pri enakih zadevah že pri vprašanjih napeljuje, da govori resnico. Učitelj je večkrat sam kriv, da se mu otroci lažejo; naj jih tedaj ne pelje v skušnjava.

Drugič se laž pokaže pri otrocih tudi rada takrat, kedar hočejo z lažjo zakrivati napake svojih součencev in tovaršev. Med otroci je velikrat taka prijaznost, da sega celó do kakih pregrešnih naklepov. Otroška slabost išče moči v zvezi s svojimi tovarši. Skušeni učitelj je to napako gotovo že večkrat doživel pri svojih učencih. Večkrat se primeri, da na vprašanje: kdo je to ali to storil? dobiš mnogo različnih odgovorov, iz med katerih ti eni kako reč terdijo, drugi pa jo zopet močno zagovarjajo. Učitelj naj se tedaj kolikor more ogiba takih očitnih vprašanj, ker to je gotova in živa skušnjava za njegove učence. Dobro seme, ki naj ga učitelj namesto takih strupenih rastlin zasaja v otroška serca, naj bo pravi značaj, vterjen na pravi verski podlagi, ker le vera je prava pomoč zoper vsa taka huda nagnjenja.

Tretjič je laž tudi večkrat tovaršica gerde hudobije in hudega sovraštva, in takrat se kaže v naj ostudnejši podobi. Tej laži pa mora odgojitelj prav resno in z vso močjo vrat zaviti. Varuje naj se pa učitelj, da takih laži ne preiskuje in kaznuje očitno, da kako zerno te pogubljive rastlike ne pade v kako prosto serce, in da se ne razširja dalje. Kazen za tako hudobijo, posebno če se večkrat pokaže, mora biti ojstra, po okoliščinah tudi šiba, da zamori hudobno kal v mladem sercu.

Vidi se tedaj, kako zeló je treba, da skerbni učitelj pazi na svoje učence, da trebi iz njih serc vsako še tako malo zelice hudobne lažnjivosti, in da ne more biti nikoli brez skerbi, da bi se sedaj tú, sedaj tam vnovič ne pokazala. Skerbni učitelj, ki vé, kaj je odgojiteljeva dolžnost, svojih učencev nikdar ne podučuje, da bi jih zraven tega tudi ne odgojeval, kajti zamujeni čas pri otroški odgoji se ne more dolgo ali pa še celó nikoli dohiteti.

P.

P a š n i k.

Zadovoljnost. Koliko ložeje shaja učitelj, ako je vesel in zadovoljen, je že sploh znana resnica. Učenci takega učitelja ljubijo in spoštujejo, ter mu radi zaupajo, in so radi pri njem. Učiteljski težavni stan se tako zeló polajša; nedvomljivo doseže tudi taki učitelj obilniši in lepši sad svojega truda.

Treba je tedaj, da je učitelj stanoviten v tej kreposti; ako mu je še manjka, naj si jo pa pridobuje. Učitelj naj za tega